

РЕШЕНИЕ

№ 25528

гр. София, 02.12.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 10 състав,
в публично заседание на 10.10.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мариета Райкова

при участието на секретаря Евгения Стоичкова, като разгледа дело номер **6245** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК.

Образувано е по жалба на Фондация „МЕЖДУНАРОДНА ФОНДАЦИЯ БЪЛГАРИЯ 2002" със седалище и адрес на управление: [населено място] [улица], представлявано от Ж.-С. Е. Д. чрез адв. А. Т., срещу писмо с рег. № 68-00-109/24.07.2023 г. на заместник министъра на културата и ръководител на Програмния оператор по Програма "Културно предприемачество, наследство и сътрудничество", с което на основание чл. 8, ал. 2, чл. 10, чл. 14, чл. 16 и чл. 17 от сключения Договор за БФП, във връзка с т. 2.1., т. 3.1., т. 3.8., т. 6.5., т. 10.5. и т. 15 от Общите условия към Договора (ОУ) и т. 15 С., и по повод на искане за междинно плащане № 2/27.03.2023г. не са верифицирани разходи на стойност 241 324,44 лева (т. 1) и е прекратен ДБФП № РА14-Р2-2.1.-РД-2/04.06.2021г. за проект BGCULTURE-2.001-0035 "Подобряване на достъп до изкуства и култура чрез съвместна дейност на "Международна фондация България 2002", Национална галерия

и Е. Л. Витбърг Експирънс (Н.) с разпоредено възстановяване на предоставен аванс в размер на 97 787.82лв.

Жалбоподателят застъпва становище за незаконосъобразност на оспорения акт: нарушения във формата – посочените в решението правни норми не са годни правни основания за постановения отказ, а по отношение на т. 15 от Системи за управление и контрол по Програмата не са изложени конкретни фактически основания. Посочва, че актът е издаден при нарушение на процесуалните правила, тъй като процедурата по т. 15 не е извършвана. Претендира се пред съда отмяна на акта на зам. министъра на културата и ръководител на Програмния оператор по Програма „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество“, обективиран в писмо рег. № 68-00-109 от 24.07.2023г. Претендират се разноски.

Ответникът по делото – ръководителят на Програмния оператор по Програма „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество“ чрез процесуален представител оспорва жалбата и моли съда да я отхвърли; моли и за присъждане на разноски в полза на ответника, а в условията на евентуалност прави възражение за прекомерност на претендираните от оспорващото дружество разноски.

При първоинстанционното разглеждане на делото с Решение №520 от 19.01.24г., постановено по адм. дело 8552/2023г. по описа на АССГ е отхвърлена жалбата на "МЕЖДУНАРОДНА ФОНДАЦИЯ БЪЛГАРИЯ 2002", против писмо с рег. № 68-00-109/24.07.2023 г. на заместник министъра на културата и РПО по Програма "Културно предприемачество, наследство и сътрудничество". С Решение №6972 от 06.06.2024г. по адм. дело 4579/24г. на Върховен административен съд първоинстанционното решение е отменено и делото върнато за ново разглеждане от друг състав на АССГ.

След преценка на събраните в производството релевантни доказателства по отделно и в тяхната съвкупност, съдът приема за установено от фактическа страна следното:

Министерството на културата на Република България е Програмен оператор за програма РА14 „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество“, финансирани от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014-2021г.

Между жалбоподателя и заместник министър на културата, определен за ръководител на програмния оператор, е сключен договор за безвъзмездна финансова помощ (БФП) № РА14-Р2-2.1-РД-2/04.06.2021г. за определяна на условията и правилата за изпълнение на проект BGCULTURE-2.001-0035 „Подобряване на достъп до изкуства и култура чрез съвместна дейност на Международна фондация България 2020, Национална галерия и Е. Л. Витбърг Експирънс (Н.) по Програма РА 14 „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество“, финансирана по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ЕИП) 2014-2021г. Партньори по проекта са Е. Л. Витбърг Експирънс (Н.) и Национална галерия. Продължителността на проекта е 18 месеца, а бюджетът на проекта е 362 177.12лв. Основните дейности по проекта са сформирание на екип за управление на проекта, обучение на експертния персонал, изработване на план-стратегия за привличане на публики, наемане на външни експерти, както и културни дейности, както следва: пътуваща VR галерия, Интерактивна пътуваща пиеса, "Модерен Б. балет", "Музикален талант", "Юбилейни събития в къща музей "А. Н.", публичност и информация на целите и дейностите по проекта.

За извършване на междинните плащания по договора е предвидено бенефициерът да представя искане за плащане заедно с междинен технически доклад и цялата документация (техническа, правна и разходооправдателни документи), както и междинен финансов отчет. Отчитането на извършените дейности и разходи се извършва чрез представяне в ИСУН 2020 на тримесечни междинни технически отчети и финансови отчети, считано от датата на сключване на договора, като към техническата част на отчета се прилагат всички документи, които доказват действителното изпълнение на дейностите и постигнатите резултати, а към финансовата - съответните разходооправдателни документи и други относими документи, посочени в указания и приложения, необходими при отчитането на финансовото изпълнение на проекти по ФМ на ЕИП 2014 - 2021 в ИСУН 2020, публикувани на интернет страницата на Програмния оператор.

От страна на Програмния оператор са извършени две проверки на място, съответно, на 21.02.2023 г. и на 19.04.2023 г., за които бенефициерът е бил надлежно уведомен.

Първата проверка е била за периода от 04.06.2021 г. до 21.02.2023 г., като е проверено техническото и финансовото изпълнение на проекта, доставеното оборудване, партньорите, наблюдение на дейността и проследяване изпълнението на препоръки от предходни проверки. Констатирано е, че няма представени доказателства за изпълнение на дейностите и документите не се съхраняват по одобрения ред, като не се представят договори, разходнооправдателни документи, счетоводна документация, протоколи, снимки. За финансовото изпълнение е констатирано, че няма надлежна документация, поради непредставяне на разходнооправдателни документи, счетоводни справки и извадки от регистри.

Прието е, че и по десетте дейности по проекта не са постигнати заложените индикатори, т.к.:

- 1) по Дейност 1 "Сформиране на екип за управление на проекта" не са представени договорите с екипа за управление на проекта и има промяна в първоначалния такъв;
- 2) по Дейност 2 "Обучение на експертния персонал" няма доказателства за проведени обучения;
- 3) по Дейност 3 "Изработване и изпълнение на план-стратегия за привличане на публики" няма доказателства за изпълнение на дейността;
- 4) по Дейност 4 "Наемане на външни експерти" няма договори за наети външни експерти;
- 5) по Дейност 5 "Културна дейност 1 : Пътуваща VR галерия" няма доказателства за изпълнение;
- 6) Дейност 6 "Културна дейност 2 : Интерактивна пътуваща пиеса" не е проведена;
- 7) Дейност 7 "Културна дейност 3 : Модерен Б. балет" не е проведена;
- 8) Дейност 8 "Културна дейност 4 : Музикален "Талант" не е проведена;
- 9) Дейност 9 "Културна дейност 5 : Юбилейни събития в къща – музей "А. Н." не може да бъде реализирана поради водене на дела в къща-музей "А. Н.";
- 10) по Дейност 10 "Дейност за публичност и информация за целите и дейностите по проекта" няма представени договори за публичност и информация.

Във връзка с тези констатации са дадени следните препоръки:

- 1) по Дейност 2 "Обучение на експертния персонал" – да се качат документи в ИСУН 2020 за доказване изпълнението на дейността – снимки, присъствени списъци, анкети и други, в срок от 5 работни дни (до 28.02.2023 г.);
- 2) по Дейност 3 "Изработване и изпълнение на план-стратегия за привличане на публики" – в 5-дневен срок да се качи план за привличане на публика;
- 3) по Дейност 4 "Наемане на външни експерти" – да се качат в ИСУН 2020 договори, приемо-предавателни протоколи и други доказателства за извършени дейности в

5-дневен срок (до 28.02.2023 г.);

4) по Дейност 9 "Културна дейност 5 : Юбилейни събития в къща – музей "А. Н." – да се качи в ИСУН 2020 информация за промяна в локацията за провеждане на събитието в 5-дневен срок (до 28.02.2023 г.).

Указано е още да се представят финансов и технически отчет със съответните приложения и доказателства, както и актуализиран план за възлагане на дейностите.

Втората проверка е обхванала техническото и финансово изпълнение, доставеното оборудване и проследяване изпълнението на дадените препоръки. Констатирано е, че не са представени финансови отчети с приложени разходооправдателни документи, извлечения от банкови сметки, платежни нареждания, ведомости и прочие, съответно към 31.12.2022 г. и към 31.03.2023 г., не е представен, нито качен в ИСУН актуализиран план за изпълнение на дейностите, съгласно дадените препоръки. Наличното досие на проекта е непълно, няма хронологично подредена техническа документация.

По отношение на дейностите по проекта е установено следното:

1) по Дейност 1 "Сформиране на екип за управление на проекта" – не са представени оригинали или копия на договорите с екипа, а само тези с експертите Д. Г. и И. М.; част от договорите са качени в ИСУН 2000, но не в съответния модул. Не е качен актуализиран план за изпълнение на дейностите.

2) по Дейност 2 "Обучение на експертния персонал" – представен е договор с изпълнител от август 2022 г. за провеждане на обучение на петима души, както и присъствени списъци за проведеното събитие през септември 2022 г. до края на януари 2023 г., но не е предоставена презентацията, сертификатите, които са били издадени на участниците, или анкетни карти. Отчетено е забавяне в изпълнението с повече от една година и непредставяне на разходни документи;

3) по Дейност 3 "Изработване и изпълнение на план-стратегия за привличане на публики" - не е стартирала дейността и не са предоставени документите за избор на изпълнител, договор с който се предполага да е бил сключен през януари 2023 г.; указано е същият да се качи в ИСУН;

4) по Дейност 4 "Наемане на външни експерти" – установени са плащания към Д. Г., И. М., Р. Д., С. В., И. Д., Я. Я., С. М. и А. Г., но са представени договори само за Д. Г. и И. М., а относно плащанията не се представят счетоводни документи;

5) по Дейност 5 "Културна дейност 1 : Пътуваща VR галерия" –заявена е необходимостта от промяна на мястото на провеждане на част от събитията на тази пътуваща галерия, но не поискано официално промяна в местоизпълнението от ПО през ИСУН. Предвидено е дейността да се изпълнява от партньора Национална галерия, но комуникацията с този партньор е затруднена и има риск за изпълнението. Не са предоставени извлечения от писмена комуникация с партньора, с изключение на едно писмо от директора на Национална галерия във връзка с дейността и партньорството, липсва и договор за закупуване и доставка на техниката за тази дейност;

6) по Дейност 6 "Културна дейност 2 : Интерактивна пътуваща пиеса" – изпълнението

е стартирало, наети са трима актьори – С. К., И. Б., Ю. М. и тон режисьор - Л. М., но не са представени договорите, а доколкото съгласно проекта тази дейност предвижда провеждане на пътуващи събития в 5 области на страната до 04.06.2023 г., има риск времето да не бъде достатъчно.

7) по Дейност 7 "Културна дейност 3 : Модерен Б. балет" – дейността е стартирала и има сключени договори с изпълнители от 01.02.2023 г. – хореограф С. Д., художествено оформление Я. Я., музикално оформление И. Д., балерина Р. Д., но не са представени договорите с тях, както и разходооправдателни документи за извършените плащания;

8) по Дейност 8 "Културна дейност 4 : Музикален "Талант" – има сключен договор с художествен ръководител Л. М., на 24.05.2023 г. трябва да има представление, но не е представен нито договорът, нито разходооправдателни документи за плащането към него;

9) по Дейност 9 "Културна дейност 5 : Юбилейни събития в къща – музей "А. Н." – предстои провеждане на това събитие на променено място, но доколкото това не е съгласувано по надлежния ред, разходите няма да бъдат допустими; указано е да се поиска промяна на локацията по дейността;

10) по Дейност 10 "Дейност за публичност и информация за целите и дейностите по проекта" – дейността е стартирала, има сключен договор с изпълнител, но той не е предоставен, има направени табела и банер, които са налични при проверката на място, а на съществуващия уебсайт на фондацията - www.foundationbuleariainternational.com ще се създаде уеб страница за проекта, която към момента на проверката не е разработена и достъпна. Обобщено е, че има забавяне в изпълнението и много малка част е изпълнена.

Указано е в 5-дневен срок да се представят всички сключени договори с екипа и изпълнители по дейностите, като се качат в модул "Процедури за избор на изпълнители" в ИСУН, да се приложат доказателства за проведените събития – обучение, репетиции и др., да се представи и финансов отчет със съответните разходооправдателни документи.

След дадените препоръки е налице частично и извън указан срок изпълнение на същите по представяне на документи.

На 29.05.2023 г. чрез системата ИСУН бенефициерът е изпратил покана за събитие по проекта – "Модерен Б. балет", което не се е провело (На 31.05.2023г. от служители на програмния оператор е извършена проверка на указаното място на събитието с цел наблюдение на дейност е и е установено, без да е изпратено никакво предизвестие от страна на бенефициента в деня и часа за провеждане на спектакъла на мястото на събитието не се провежда събитие – не е имало нито публика, нито организатори).

Междувременно, на 27.03.2023 г. е постъпило искане за междинно плащане № 2 по проекта, като приложения към същото са посочени: опис на разходооправдателни документи; справка Отчет ДМА; Междинен финансов отчет и копия от разходооправдателни документи / приложение №3/.

Приложените документи са оборотна ведомост на „Международна фондация България 2000“, отчет за действително извършени разходи и планирани разходи, опис на

разходнооправдателни документи, справка отчет за закупени ДМА, множество граждански договори за извършена работа, извлечения от дневници на счетоводни сметки, Технически отчет №2, междинен технически доклад, Финансов отчет №1, множество сметки за изплатени суми по чл.45, ал.4 от ЗДДФЛ, както и множество фактури за осъществени доставки на стоки и съответни им приемо-предавателни протоколи /приложение №3/.

Искането е разгледано от експерт по верификация, който е направил съответните констатации и изводи в табличен вид за неверифициране на разходите.

На 24.07.2024г. е издадено решение на ръководителя на Програмния оператор по Програма „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество“, обективизирано в писмо рег. № 68-00-109 от 24.07.2023г., с което на основание чл. 8, ал. 2, чл. 10, чл. 14, чл. 16 и чл. 17 от Договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ във връзка с т. 2.1., 3.1., 3.8., 6.5., 10.5. и 15 от Общите условия към договора, и с т. 15 от Системи за управление и контрол по Програма „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество, Версия 5/февруари 2022 г., по повод на искане на жалбоподателя за междинно плащане № 2 от 27.03.2023г. за сума на стойност на 241 324.44лв., подадено чрез системата ИСУН 2020г. на 26.04.2023г., отчетените разходи в размер на 241 324,44 лв. не се верифицират; Като фактически мотиви за постановяване на отказа е посочено:

- бенефициентът не е предоставил на Програмния оператор (ПО) копие на цялата документация, свързана с избор на изпълнител за предоставяне на услуги и стоки, което е нарушение на чл. 16 от Договора за БФП;
- към искането за междинно плащане не са приложени сканирани оригинали на първични разходнооправдателни документи, което е нарушение на чл. 8, ал. 2 от Договора за БФП;
- за периода 04.06.2021 г. - 26.04.2023 г. бенефициентът не е представил тримесечни междинни технически и финансови отчети за отчитане на извършени дейности и разходи, съгласно изискванията на чл. 10, ал. 2 от Договора за БФП.

При осъществен мониторинг от Екип на ПО е установено:

- След изрично двуседмично предизвестие чрез ИСУН 2020, уточняващи денят и обхвата на проверката, на 21.02.2023 г. и на 19.04.2023 г. са извършени две проверки на място при бенефициента в [населено място],[жк], на територията на 75-то ОУ „Т. К.“. При двете проверки не са предоставени оригинални разходни документи по проекта и доказателства за изпълнение на дейности и индикатори по проекта. И при двете посещения на място са дадени препоръки на бенефициента в срок от 5 работни дни да представи договори и други документи, доказващи изпълнението на одобрения план за възлагане чрез провеждане на процедури по ПМС №118/20.05.2014 г. Препоръките са описани в двустранно подписани контролни листа, както и в изрични кореспонденции до бенефициента в ИСУН 2020. Дадените препоръки не

са изпълнени, с което не е спазен чл. 17 от Договора за БФП и т. 15.1. от С.. Пълната информация, изискана от бенефициента при провеждане на мониторинг по изпълнението на проекта или финансов одит, се представя в срок до 5 дни от нейното поискване;

- Във връзка с т. 14.1 от С. след изпратена Ваша покана чрез ИСУН 2020, рег. № BGCULTURE-2.001-0035-C02-M042/29.03.2023 г. за организирано събитие по проекта за изпълнение на Дейност №7 „Модерен Б. балет“ на 31.05.2023 г. в 19:30 часа в [населено място], кв. Факултета, Екип на ПО съвместно с Националното координационно звено са извършили мониторинг на събитието, при който е установено, че на посоченото място, дата и час не се провежда събитие, няма публика и организатори. Екипът е констатирал, че за мероприятиято „Модерен Б. балет“ няма публикувана информация в медиите и интернет.

В нарушение на чл. 14 от договора за БФП, не е създадена интернет страница на проекта, което задължение е предвидено във Формуляра за кандидатстване, неразделна част от договора.

Въз основа на тези обстоятелства програмния оператор взема следното решение:

1. Отчетените разходи в размер на 241 324,44 лв. не се верифицират;
2. Договор №РА 14-P2-2.1 -РД-2/04.06.2021 г. за проект BGCULTURE-2.001-0035 „Подобряване на достъп до изкуства и култура чрез съвместна дейност на Международна фондация България 2020, Национална галерия и Е. Л. Витбърг Експирънс (Н.)“ се прекратява.
3. На основание т. 3.8., т. 10.5. и т. 10.7. от Общите условия по договора за БФП, да се възстанови предоставеният аванс в размер на 97 787,82 лв. (деветдесет и седем хиляди седемстотин осемдесет и седем лева и 82 ст.) до 30 календарни дни след получаване на настоящото искане за възстановяване на средствата по сметката на Министерство на културата, до Българска народна банка, клон Централно управление, адрес: [населено място], пл. „А. І“ №1, IB AN: [банкова сметка].

При така изложената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Производството по делото е образувано от надлежна страна срещу годен за оспорване административен акт и в законоустановения срок. Оспореното решение е издадено от компетентен орган, в предвидената от закона форма.

Република България е член на Европейското икономическо пространство

съгласно Споразумение за участието на Република България и Румъния в Европейското икономическо пространство, ратифицирано със закон, обнародван в Държавен вестник, бр. 13 от 2008 г., като самото споразумение е обнародвано в ДВ, бр. 19/2012г., в сила за Република България от 09.11.2011г. В Протокол 38с от Споразумението между Европейския съюз и И., Княжество Л. и Кралство Н., Република България е посочена като бенефициер наред с други страни членки на ЕС. В изпълнение на Протокола между Република България, И., Княжество Л. и Кралство Н. на 09.12.2016г. е сключен Меморандум за разбирателство относно изпълнението на Финансовия механизъм на ЕИП 2014-2021г. Правната рамка на Финансовия механизъм на ЕИП 2014-2021г. е определена в чл. 2 от Меморандума и обхваща Протокол 38с към Споразумението за ЕИП относно Финансов механизъм на ЕИП 2014-2021г., Регламента за изпълнение на Финансовия механизъм на ЕИП 2014- 2021, одобрен от държавите-донори в съответствие с член 10.5 от Протокол 38с, Програмните споразумения, които се сключват за всяка програма, (в случая Програмно споразумение между Комитета по финансовия механизъм, създаден от И., Л. и Н., и Дирекция Централно координационно звено, административно звено към Министерския съвет (НКЗ), представляващо България, за финансиране на Програма „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество“, достъпно на страницата на програмата <https://www.eeagrants.bg/assets/resourcefiles/0/Programme%20agreementBG%20%D0%A0%D0%9014%2031.07.2024.pdf>) и насоки за изпълнение, приети от Комитета на финансовия механизъм. Всички актове, формиращи правния обхват на регулацията относно средствата, за които е спорът, регламентират спорните отношения .

Съгласно чл.5 от Меморандума за разбирателство относно изпълнението на финансовия механизъм на ЕИП 2014-2021 (МР), националното координационно звено отговаря изцяло за постигането на целите на Финансовия механизъм на ЕИП 2014-2021.

По делото са представени Системи за управление и контрол / С./ на Програма „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество“, които са издадени в изпълнение на задължението на Република България по чл. 5.1. от Регламент за приложението на ФМ на ЕИП 2014-2021г. да осигури зачитане на принципите на отчетност, икономичност, ефикасност и ефективност при управлението и контрола на програмите.

В т.15 от С. са уредени процедурите по верификация и сертифициране на разходите по програмата, обхвата на извършваната верификация

(т.15.1) извършваните междинни отчети по проектите (т.15.2-В съответствие с уговореното с договора е предвидено, че междинните/финалните отчети се изпращат на Програмния оператор чрез ИСУН 2020. При подготовката на отчетите, бенефициентите използват формулярите, генерирани от ИСУН 2020 и приложенията, съгласно договора за БФП и указанията към бенефициентите. Към всеки междинен отчет се прилагат всички разходнооправдателни документи, относими за съответния период, техническа документация, доказваща действителното изпълнение на дейностите и постигнатите резултати и индикатори), начинът на извършване на верификация от програмния оператор (т.15.3 Във връзка с верификацията е регламентирано, че проверките от страна на програмния оператор се извършват в системата ИСУН 2020, което включва проверка на всички разходи по проекта и има за цел да удостовери, че те са реализирани, спазвайки всички принципи на допустимост и отговарят на приложимото законодателство и Регламента. Верификацията се дели на два основни вида – административна проверка (т.е. документална проверка) по отношение на всяко искане за плащане от страна на бенефициентите и „проверка на място”. В рамките на административната проверка постъпилите отчети се проверяват за пълнота и съответствие с изискуемия формат, както и за достоверност на представените факти, като от бенефициента могат да се изискват допълнителни разяснения, допълнителна информация /документи, респ. преработка на отчета (т.15.3.2) В рамките на проверките на място съответните експерти директно се запознават със етапа на изпълнение на даден проект, качеството на изпълнение, възникнали проблеми (15.6)

За да се определи сумата за изплащане към бенефициента, се извършва финансова верификация от експерт по верификация при подробно разписани негови правомощия за проверка (т.15.3.3), след което програмният координатор изготвя писмо до бенефициента за размера на верифицираните разходи и/или за размера на средствата, които подлежат на възстановяване. Писмото следва да съдържа детайлна информация за стойността на недопустимите разходи, отразени по бюджетни пера, като за всеки непризнат разход е необходимо да има обяснение.

Съответно кои разходи се явяват допустими и недопустими, е уредено в т.18 от С. (с препращане към т.8.2-8.7 от Регламента), посочени са документалните доказателства за извършен разход (т.18.7) Съответно, в т.21.2 от С. са предвидени конкретните предпоставки, при които ПО може да спре плащанията към бенефициента (т.21.2) и предпоставките,

при които ПО може да вземе решение за прекратяване на договор за изпълнение на проект (т.21.3).

На плоскостта на изложената нормативна регулация, съдът счита следното:

Решението е издадено от В. С., който със Заповед на министъра на културата № РД – 09 – 519 от 28.06.2023г. е определен за ръководител на Програмния период на Програма „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество“ т.е оспорваният акт е издаден от компетентен орган.

Същият обаче не съдържа нарушените правни норми, нито ясно и прецизно посочване на съответстваща им фактология.

За да обоснове надлежно решението си да не верифицира разходите и оттам насетне- изведе едностранно прекратяване на договора за БФП с връщане на предоставен аванс, органът е следвало да посочи в конкретика твърденията си за нарушение на клаузи по договора и подвеждането им под съответните правни норми.

Относно чл.16 от договора за БФП /“Бенефициентът се задължава да представи на Програмния оператор копие от цялата документация, свързана с избор на изпълнител за предоставяне на услуги и стоки в съответствие с приложимото нац. законодателство“; неизпълнението е посочено и във връзка с т.2.1. от ОУ на договора/ РПО бланкетно е посочил, че не му е предоставена цялата документация за избор на изпълнител за предоставяне на услуги и стоки, като не става ясно кои точно избори има предвид и каква точно документация не му е представена .

Относно соченото нарушение на чл.8, ал.2 от договора /ПО извършва междинни и окончателни плащания на базата на действително извършени разходи и след представяне чрез ИСУН 2020 на искания за плащания и сканирани оригинали на първични разходооправдателни документи, издадени на името на бенефициента или партньор/ите по проекта; неизпълнението е посочено и във връзка с т.3.1 от ОУ към договора/ в оспореното решение се твърди, че бенефициентът не е приложил сканирани оригинали на първични разходооправдателни документи.

Съдът установява, че към искането за междинно плащане №2 постъпило чрез ИСУН 2000, има приложени разходнооправдателни документи /фактури/, които формално отговарят на първична счетоводна

документация , като не става ясна тезата за РПО за тяхното игнориране и непризнаване.

По- конкретен и ясен е органът по отношение сочените нарушения на чл.10.2 от договора (непредставени тримесечни технически и финансови отчети за отчитане на извършените дейности и разходи за периода 04.06.2021-26.04.2023г.), чл.17 (неизпълнени дадени препоръки в хода на извършени проверки на място) и чл.14 от договора (не е създадена интернет страница на проекта), но тези фактически основания за издаване на акта са посочени твърде общо, което прави неясно какво точно е приел за установено административният орган по отношение на всеки отделен отчетен разход и дейност, и съотнасянето им към установената степен на неизпълнение на договора (при условие, че към искането за междинно плащане има приложена съответна документация, индикираща отчитане на разходи и дейности).

Отделно от това, съдът намира, че цитирането на т.15 от Системите за контрол и управление по програмата не представлява годно правно основание за обосноваване на отказ от верификация на конкретни посочени разходи, макар и да счита, че С. е част от нормативната регулация по предоставянето на безвъзмездна финансова помощ по Финансовия механизъм на ЕИП. В т.15 от С. се изписват всички отговорности, функции и конкретни дейности на ПО по верификация на разходите, но е и конкретните материалноправни основания за отказ от верификация.

Контролният орган, според съда, може да се позовава на разпоредби на С., но така посочената т.15 не е съответстващо правно основание на изложените фактически обстоятелства, обективирани като неизпълнение на ДБФП.

Съгласно чл.5.1 от Регламента за изпълнение на Финансовия механизъм на ЕИП 2014-2021 държавата-бенефициер отговаря за управлението и контрола на програмите, като създава Системи за управление и контрол, чрез които именно се осигурява функциите на институциите, ангажирани в управлението и контрола и разпределянето на функции в рамките на всяка институция; процедури за осигуряване на точността и редовността на разходите; процедури за отчитане и наблюдение на нередности и за възстановяване на недължимо платени суми. В чл.5.7 от Регламента е предвиден редът за създаване на Системи за управление и контрол по всяка програма, тяхното одитиране, както и в чл.11.3 е предвидено възможност за проверка на ефективното функциониране на Системите от

Комитета за финансов механизъм. В ПРОГРАМНО СПОРАЗУМЕНИЕ между Комитета по финансовия механизъм, създаден от И., Л. и Н. и „Национално координационно звено“, представляващо България, за финансиране на Програма „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество, глава 4 „Финанси“ са уредени допустимите разходи по програмата, тяхното доказване, плащания, прозрачност и налични документи, както и задължението на Националното координационно звено да предприема всички необходими мерки, за да гарантира спазването на разпоредбите на глави 12 и 13 от Регламента относно нередностите, спирането на плащанията, финансовите корекции и възстановяването на разходите. В приложение 2 към програмното споразумение са определени оперативните правила на програмата, като изрично е предвидено в описанието на Системите за управление и контрол на Програмния оператор да има допълнителна подробна информация за периодичността на отчетните периоди и сроковете за докладване и за процедурата за проверка.

Чрез Системите за управление и контрол по програмата са приети мерки на национално ниво, необходими за изпълнение и прилагане на Регламент на Европейския съюз. СУК определя условията и реда, при които на бенефициентите по програмата се верифицират разходи, допустимите и недопустими разходи, условия за прекратяване на договорите за БФП. С. следва да бъдат приети за подзаконов нормативен акт съгл. чл. 75, ал. 1 АПК и на чл. 1а ЗНА, тъй като съдържат правила за поведение, отнасящи се до неопределен и неограничен брой адресати /бенефициенти по програма КПНС /, имащи многократно правно действие. Съгласно чл. 76, ал.1 от АПК нормативни административни актове се издават от изрично овластени от Конституцията или закон органи. С. са издадени по повелята на чл.5.7 от Регламента за изпълнение на Финансовия механизъм на ЕИП 2014-2021, съгласно чл.7а от Закона за нормативните актове. Посочената в чл.5.7 процедура от Регламента не е предмет на контрол в настоящото производство.

В т. 21.2. от С.- „Спиране на плащанията към бенефициентите“ са посочени обстоятелствата, при които ПО може да вземе решение за спиране на плащанията към бенефициентите, като в т.21.3 е посочено, че ПО може да вземе решение за прекратяване на договора за изпълнение на проект след като се докаже, че в посочения от ПО срок бенефициентът не е предприел мерки за отстраняване на обстоятелствата, довели до спиране на плащанията. Административният орган, при обективизиране

волята си да откаже верификация на разходите и прекрати договора за БФП с връщане на предоставен аванс, не е подвел твърденията си под нито една хипотезата от горепосочените правни норми.

Нормативното необосноваване на отказа от верификация на разходи и взетото решение за прекратяване на договора за изпълнение на проекта е порок, който не може да бъде преодолян от съда чрез тълкуване. Отсъствието на ясно по съдържание волеизявление засяга правото на защита на неговия адресат и пречатства съдебния контрол по съществото на спора, като констатираният процесуален порок компрометира законосъобразността на акта. Съдът не може да извежда волята на издателя на акта вместо него, нито да предполага какви конкретни има предвид или по какви съображения е постановил акт с определено съдържание.

По изложените мотиви оспорваният акт следва да бъде отменен. Тъй като при РПО е висящо заявено искане за верифициране, преписката следва да се върне на ръководителя на Програмния оператор по Програма "Културно предприемачество, наследство и сътрудничество" за ново произнасяне по искането за междинно плащане № 2/27.03.2024 на фондация „Международна фондация България 2000“ по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № ДБФП № РА14-Р2-2.1.-РД-2/04.06.2021г.

При този изход на спора следва да се постави на обсъждане претенцията на жалбоподателя за присъждане на разноси в негова полза. Претендират се единствено деловодни разноси пред ВАС, които съобразно представените доказателства се изразяват в заплатена държавна такса в размер на 1700 лева за касационното обжалване и адвокатски хонорар в размер на 4 000 лева, съобразно представен договор за правна помощ. Претендираните разноси са съответни на фактическата и правна сложност на делото и осъществената защита на процесуалния представител пред касационната инстанция, поради което следва да бъдат присъдени.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал.2 от АПК, съдът

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалбата на Фондация „МЕЖДУНАРОДНА ФОНДАЦИЯ БЪЛГАРИЯ 2002" със седалище и адрес на управление: [населено място] [улица], Решение на ръководителя на Програмния оператор по Програма

„Културно предприемачество, наследство и сътрудничество“, обективирано в писмо рег. № 68-00-109 от 24.07.2023г.

ОСЪЖДА Министерство на културата да заплати на Фондация „МЕЖДУНАРОДНА ФОНДАЦИЯ БЪЛГАРИЯ 2002“ направените по делото разноски в размер на 5700 /пет хиляди и седемстотин/ лева.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния административен съд.